

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-2-128 (Devralma)
Karar Sayısı : 10-44/762-246
Karar Tarihi : 17.6.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ (İkinci Başkan)

Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Barış EKDİ, Nimet ALACAPUNAR

C. BİLDİRİMDE BULUNAN :- Flir Systems, Inc.
Temsilcisi: Av. Yasemin KARAKURT
Ahi Evran Caddesi Polaris Plaza, Kat: 25, D: 89 34398
Maslak/ İstanbul

D. TARAFLAR :- Flir Systems Holding AB
P.O. Box 3, SE-182 11, Danderyd, İSVEÇ
- Raymarine PLC
Marine House, 5 Harbourgate, Southampton Road,
Portsmouth, Hampshire, PO6 4BQ, BİRLEŞİK KRALLIK

E. DOSYA KONUSU: Raymarine PLC tarafından sahip olunan Raymarine Holdings Limited'in sermayesini temsil eden tüm ihraç edilmiş hisselerinin, Flir Systems, Inc. bağlı ortaklığı Flir Systems Holding AB tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 17.5.2010 tarih ve 3968 sayı ile intikal eden ve eksiklikleri en son 3.6.2010 tarih ve 4377 sayı ile tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda düzenlenen 4.6.2010 tarih ve 2010-2-128/Öİ-10-131.BE sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 11.6.2010 tarih ve REK.0.06.00.00-120/292 sayılı Başkanlık Önergesi ile 10-44 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; bildirim konusu devralma işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olduğu, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi anlamında, bir hâkim durum yaratmaya veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirmeye yönelik olarak rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı, işleme izin verilmesinde bir sakınca bulunmadığı, ancak devralma işleminin zamanında bildirilmemesi nedeniyle Flir Systems Holding AB (Flir)'ye Kanun'un 16. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi uyarınca 25 Aralık 2009 tarihli ve 27443 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2010/1 sayılı tebliğe göre 11.446,4 TL tutarında idari para cezası verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İşleme İlişkin Bilgiler

İşlem finansal açıdan sıkıntı içinde olan Raymarine Holdings Limited (Raymarine)'in Flir tarafından devralınmasıdır. Dosya mevcudu bilgilere göre, Raymarine'in satışları 2008 ve 2009 yıllarında, dinlenme amaçlı yeni deniz araçlarının satışını etkileyen ekonomik koşullardaki kötüleşmenin sonucu olarak dünya çapında düşmüş, bunun üzerine bankalar Raymarine PLC'ye sağladıkları kredilerin geri ödenmesini talep etmiş, ancak Raymarine PLC tarafından geri ödeme yapılamamış ve bunun sonucu olarak bankalar Raymarine PLC için kayyum atamışlardır.

Bu kapsamda Flir, Raymarine PLC ve Kayyumlar arasında, 14 Mayıs 2010 tarihinde imzalanan Hisse Alım Sözleşmesi uyarınca, Raymarine'in sermayesini temsil eden tüm ihraç edilmiş hisselerini Flir devralmıştır. Ancak söz konusu işlemin bildirim tarihi 17.5.2010 olduğundan, işlem izin alınmadan gerçekleşmiş durumdadır.

İşlem sonucunda, Flir'in, gece veya düşük görüş şartlarında kullanılan kızılötesi, termal görüntüleme kameralarının küçük çaplı satışı dışında hâlihazırda faaliyet göstermediği bir alan olan dinlenme amaçlı ve hafif ticari deniz araçlarında kullanılan yönleme cihazları pazarına giriş sağlaması hedeflenmiştir.

Flir, Raymarine'in faaliyetlerini kar edecek şekilde yeniden düzenlemeyi planlarken Raymarine'in teknolojisini, kendisinin faaliyet gösterdiği deniz dışı uygulamalara doğru genişletmek ve Raymarine'in satışlarını, ticari ve idari deniz segmentinde artırmak istemektedir. Flir, Raymarine'in dünya çapındaki dağıtım ağını kullanmayı ve Flir'in kameralarının Raymarine ürünleri ile entegrasyonu yoluyla, kızılötesi, termal görüntü kameralarının deniz alanındaki satışlarını artırmayı amaçlamaktadır.

H.2. Taraflar

H.2.1. Devralan Taraf: Flir

Flir Systems, Inc. devralan şirket olan Flir'in tamamına sahiptir. Flir Systems, Inc., kızılötesi termal görüntüleme sistemlerinin tasarımı, üretimi ve satışı alanlarında faaliyet göstermektedir ve NASDAQ'da kote edilmiş bir şirket olup merkezi ABD'de bulunmaktadır. Flir Termografi, Ticari Görüş Sistemleri ve Kamu Sistemleri olmak üzere üç ana alanda, ABD'de ve uluslararası ölçekte faaliyet göstermektedir. Türkiye'de de, Ticari Görüş Sistemleri'nde distribütörü Fematek Uluslararası Ticaret A.Ş. ile, Termografi ve Kamu Sistemleri alanlarında ise distribütörleri Transvaro Elektronik Aletleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Lopel Teknoloji Ltd. Şti. ile faaliyet göstermektedir.

H.2.2. Devreden Taraf: Raymarine PLC

Raymarine PLC dinlenme amaçlı deniz araçları ve hafif ticari deniz araçlarında kullanılan yönleme amaçlı elektronik cihazlarının tasarım, üretim ve satışı alanlarında bağlı ortaklığı (Raymarine Holdings Limited ve ona bağlı teşebbüsler) aracılığıyla faaliyet göstermekte olup, hâlihazırda kayyum tarafından yönetilmektedir. Londra Menkul Kıymetler Borsası'nda kote durumundan çıkartılmıştır. Raymarine ayrıca esas olarak kendi ekipmanları ile bağlantılı olarak kullanılan bilgisayar yönleme yazılımını (Raytech 6) üretmektedir. Raymarine, Türkiye'de münhasır olarak çalıştığı distribütörü Turimpeks Elektronik Cihazlar ve Dış Ticaret A.Ş. ile faaliyette bulunmaktadır.

H.2.3. Devredilen Taraf: Raymarine

Hisselerinin tamamı devir öncesinde Raymarine PLC tarafından tutulmakta olan Raymarine ana ortağının faaliyet alanındaki işlerini yürütmektedir.

H.3. İlgili Pazar

H.3.1. İlgili Ürün Pazarı

Devralan taraf olan Flir, gelişmiş kızılötesi, termal görüntüleme teknolojisine dayalı çeşitli ürünlerin üretimi ve satışıyla; devralınan taraf olan Raymarine ise dinlenme amaçlı ve hafif ticari deniz araçları için olan yönlendirme amaçlı elektronik cihazların üretimi ve satışıyla iştigal etmektedir. Raymarine aynı zamanda temel olarak Raymarine ekipmanlarıyla birlikte kullanılan Raytech 6 adlı bir bilgisayar yönlendirme yazılımı üretmektedir. Flir dinlenme amaçlı ve ticari deniz araçları tarafından gece yönlendirme için kullanılabilen gelişmiş termal görüntüleme kameralarının satışından az miktarda hâsılat elde etmekte bu anlamda iki teşebbüsün faaliyeti sadece bu alanda örtüşmektedir. Raymarine ise Flir tarafından üretilen teknolojiyi kullanan herhangi bir ürünün üretimi veya satışıyla iştigal etmemektedir.

Bildirime konu devralmaya ilişkin benzer pazar değerlendirmeleri Avrupa Komisyonu'nun Boeing/C-Map¹ ve Thrane&Thrane/Nera² davalarında yer almıştır. Boeing/C-Map davasında söz konusu pazar "deniz elektronik cihazları", "bilgisayar yönlendirme yazılımı" ve "deniz iletişim sistemleri" olarak ayrı ayrı değerlendirilmiştir.

Deniz Yönlendirme Cihazları

Boeing/C-Map kararı incelendiğinde, Deniz Yönlendirme Cihazları pazarının, harita okuyucuları, balık bulucuları ve radar gibi cihazlar dahil olmak üzere elektronik deniz haritalarını okuyabilen tüm cihazları kapsayan deniz donanımları için genel bir pazar olarak tanımlandığı görülmüştür. Avrupa Komisyonu deniz donanımlarını teknik özelliklerine, fiyata ve son kullanıcı uygulamalarına göre daha ileri bir segmentasyona tabi tutmanın mümkün olabileceğini belirtmiş olmasına rağmen, bildirimde bulunan tarafların önerdikleri pazar tanımları Avrupa Komisyonu'nun pazar testi esnasında teyit edilmiştir. Bununla birlikte kararda donanım, son kullanıcılar, teknik özellikleri, fiyatlar, düzenleyici rejimler ve dağıtım kanallarının türlerindeki farklılıklardan dolayı (dinlenme amaçlı olanlar dahil olmak üzere) hafif deniz araçları ve ağır ticari deniz araçları arasında potansiyel bir ayırım olduğuna işaret edilmiştir. Ağır ticari deniz araçları konteyner gemileri, tankerleri, okyanus aşan yolcu gemilerini ve büyük yolcu feribotlarını kapsamakta, söz konusu kullanım Elektronik Harita Göstergesi ve Bilgi Sistemleri olarak adlandırılmakta ve Uluslararası Denizcilik Örgütü'nün standartlarına uyacak şekilde tasarlanmaktadır. Hafif deniz araçları dinlenme amaçlı araçları (yatlar ve sürat motorları gibi) ve hafif ticari araçları (balıkçı tekneleri, şilepler ve cankurtaran botları gibi) içermektedir. Tarafların sunduğu bilgi hafif deniz araçları segmentine ilişkindir.

Bilgisayar Yönlendirme Yazılımı

Boeing/C-Map kararında bildirimde bulunan taraflar ilgili ürün pazarının yalnızca denizcilik amaçları için olan bilgisayar yönlendirme yazılımını kapsadığını ve havacılık alanında kullanılan yönlendirme yazılımına kadar genişlemediğini savunmuştur. Avrupa Komisyonu'nun pazar araştırması da bu pazar tanımını teyit etmiştir.

¹ Dava COMP/M.4395, Boeing/C-Map, 16 Ocak 2007 tarihli Komisyon kararı.

² Dava COMP/M.4465, Thrane&Thrane/Nera, 21 Mart 2007 tarihli Komisyon kararı.

Raymarine, bilgisayar yazılımını temel olarak Raymarine ekipmanları için üretmesinden dolayı, kendisini bilgisayar yönleme yazılımında faaliyet gösteriyor olarak değerlendirmemektedir.

Deniz İletişim Ekipmanları

Thrane&Thrane/Nera kararında Avrupa Komisyonu, alt sınıf deniz iletişim ekipmanları ve üst sınıf deniz iletişim ekipmanları olarak iki ilgili ürün pazarı tanımlamıştır. Alt sınıf deniz iletişim ekipmanları daha az karmaşık veri iletişim ihtiyaçlarını karşılamakta, ses ve faks gibi daha düşük veri iletimini sağlamaktadır. Söz konusu iletişim ekipmanları dünya çapında kapsama sağlamayan Thuraya gibi uydu sistemleri veya dünya çapında kapsama sağlayan Iridium gibi uydu sistemleri aracılığıyla yönlendirilebilmektedir. Üst sınıf deniz iletişim ekipmanları daha karmaşık veri iletişim ihtiyaçlarını karşılamakta ve genellikle dünya çapında kapsama ve yüksek veri iletim kapasitesi sağlamaktadır. Söz konusu terminaller daha büyük ticari araçlar, tersaneler ve daha büyük yatlar tarafından kullanılmaktadır. Tarafların sunduğu bilgi söz konusu alt sınıf deniz iletişim ekipmanları segmentine ilişkindir.

Yukarıda yer verilen açıklamalar ışığında, dosya kapsamında ilgili ürün pazarları “deniz yönleme cihazları”, “bilgisayar yönleme yazılımı” ve “deniz iletişim ekipmanları” pazarları olarak en dar şekliyle belirlenecek olup, bu dosyada işlem sonucunu değiştirmeyeceğinden bu aşamada daha spesifik bir pazar tanımlamasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

H.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

İşlem açısından ilgili ürün pazarında ülkenin herhangi bir bölgesindeki rekabet koşullarının diğer bölgelerden farklılık göstermemesi, bir başka deyişle rekabet koşullarının ülkenin tamamında homojen bir yapı sergilemesi nedeniyle, ilgili coğrafi pazar “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

H.4. Değerlendirme

H.4.1. 1997/1 Sayılı Tebliğ Açısından Yapılan Değerlendirme

Yukarıda da belirtildiği gibi dosya konusu devralma işlemi esas olarak, Raymarine’in ihraç edilmiş tüm hisselerinin Flir Systems Inc.’in iştiraki olan Flir tarafından devralınmasına ilişkindir. İşlem, 14 Mayıs 2010 tarihinde imzalanan Hisse Alım Sözleşmesi uyarınca gerçekleşmiştir.

Söz konusu başvuruda Raymarine’in tüm hisseleri Flir tarafından devralınacağı için bildirim konusu işlem 1997/1 sayılı Tebliğ’in 2(b) maddesi anlamında bir devralma işlemidir.

Söz konusu devralma işleminin aynı Tebliğ’in, İzne Tabi Birleşme veya Devralmalar başlıklı 4. maddesinin; “*Bu Tebliğ’in 2. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25’ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmi beş trilyon Türk Lirasını aşması halinde Rekabet Kurulu’ndan izin almaları zorunludur.*” hükmü uyarınca, Tebliğ’de belirtilen ciro ve pazar payı eşiklerini aşıp aşmadığının incelenmesi gerekmektedir.

Flir'in 2009 yılı itibariyle Türkiye'deki toplam gayri safi geliri (.....) TL³ olup söz konusu gelirin yalnızca (.....) TL'lik kısmı "Deniz Yönlleme Cihazları" pazarına ilişkindir. Flir'in 2009 yılında anılan piyasadaki pazar payı ise %(....)'dir. Teşebbüsün "Bilgisayar Yönlleme Yazılımı" ve "Alt Sınıf Deniz İletişim Ekipmanları" pazarlarında herhangi bir faaliyeti yoktur.

Raymarine'in 2009 yılı itibariyle Türkiye'deki toplam gayri safi geliri (.....) TL olup gelirin tamamı "Deniz Yönlleme Cihazları" pazarına aittir. Raymarine'in anılan piyasadaki pazar payı %(....)'dur.

Bildirim formunda Raymarine'in cirosu alt pazarlar itibariyle de ayrıştırılmış⁴ ve teşebbüsün "Bilgisayar Yönlleme Yazılımı" pazarında (.....) TL ciroya ve %(....)'un altında pazar payına, "Alt Sınıf Deniz İletişim Ekipmanları" pazarında ise (.....) TL ciroya ve %(....)'in altında pazar payına sahip olduğu tahminine yer verilmiştir.

Dolayısıyla, tarafların ilgili pazarlardaki ciroları toplamı (.....) TL olup Tebliğ ile belirlenen 25 milyon TL sınırının altındadır. Bununla birlikte, Flir ve Raymarine'in "Deniz Yönlleme Cihazları" pazarındaki tahmini 2009 yılı pazar payı toplamı %(....)'e ulaşmakta olup incelemeye konu devralma işleminde, "Deniz Yönlleme Cihazları" pazarında 1997/1 sayılı Tebliğ'de belirtilen %25'lik pazar payı eşliğinin aşıldığı görülmektedir. Dolayısıyla bildirim konusu devralma işleminin Rekabet Kurulu'nun iznine tabi bir devralma işlemi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

H.4.2. İşlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarınca, hâkim durum yaratan ya da mevcut bir hâkim durumu güçlendiren ve bu şekilde ilgili pazarda rekabeti önemli ölçüde azaltan birleşme ve devralmalar yasaktır.

İşleme taraf olan teşebbüslerin ilgili ürün pazarlarından sadece "Deniz Yönlleme Cihazları" pazarında ortak faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu pazarda Flir'in payı %(....) olduğundan ve diğer ilgili pazarlarda faaliyeti bulunmadığından devralmanın herhangi bir rekabeti kısıtlayıcı etki doğurmayacağı sonucuna varılmıştır.

H.4.3. Geç Bildirime İlişkin Değerlendirme

Teşebbüs tarafından geç bildirim nedenine ilişkin soruya verilen cevapta devir sürecindeki belirsizlik ve iflas durumunun bu duruma neden olduğu belirtilmiş, kayyum atandıktan sonra devir sözleşmesini takiben Raymarine hisselerinin devrinin yapıldığı, bankalara olan muaccel borçların Flir tarafından ödendiği ve sözleşme kapanışıyla eş zamanlı olarak Raymarine'e ve Raymarine UK Ltd'ye yönetim kurulu üyelerinin atandığı ifade edilmiştir. Flir tarafından gönderilen yazıda ayrıca, Rekabet Kurumu incelemesi süresince, Flir'in faaliyetlerini Raymarine faaliyetleri ile birleştirmeyeceği, Raymarine'in tamamen kendi başına faaliyet göstermeye devam etmesi doğrultusunda istekleri olduğu bilgisine yer verilmiştir.

³ Cirolara ilişkin TL değerleri TCMB 2009 yılı Euro-TL ortalama satış kurları baz alınarak çevrilmiştir.

⁴ Bildirim Formu'nda "Deniz Yönlleme Cihazları" satış tutarlarının yerel distribütörün tahmini rakamları olup bu nedenle üretici düzeyi yerine distribütör düzeyindeki satış değerlerine ilişkin olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca belirtilen toplam tutarın "Bilgisayar Yönlleme Yazılımı" ve "Alt Sınıf Deniz İletişim Ekipmanları" rakamlarını da içerdiği belirtilmiştir. Bu durum Tebliğ'de belirtilen %25'lik pazar payı eşliğini aşma durumunu değiştirmemektedir.

4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde "İzne tabi birleşme ve devralmaların Kurul izni olmaksızın gerçekleştirilmesi" durumunda idari para cezası verileceği belirtilerek, işlem gerçekleşmeden önce Kurul izninin zorunlu olduğu ifade edilmektedir. Ancak söz konusu başvuruda Rekabet Kurulu'na bildirilmeden gerçekleştirilen izne tabi bir devralmanın söz konusu olduğu anlaşılmaktadır. Anılan madde hükmüne göre ceza verilmesi durumunda, devralanın (Flir Systems Holding AB), karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan (.....) TL⁵ tutarındaki gelirin binde biri oranına denk gelen idari para cezası, aynı maddede belirtilen ve 2010/1 sayılı Tebliğ ile yeniden düzenlenen asgari para cezasından düşük kalmaktadır. Bu nedenle devralan şirkete 25.12.2009 tarih ve 27443 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan anılan Tebliğ ile 2010 yılı için belirlenen 11.446,4 TL idari para cezası verilmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

1. Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesine
2. Bahse konu işlemin Rekabet Kurulu'nun izni olmaksızın gerçekleştirilmesi nedeniyle, Flir Systems Holding AB'ye 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ve 2010/1 sayılı "4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 16. Maddesinin Birinci Fıkrasında Öngörülen İdari Para Cezası Alt Sınırının 31/12/2010 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırılmasına İlişkin Tebliğ" uyarınca 11.446,4 TL idari para cezası verilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

⁵ Flir'in faaliyet alanında Türkiye satışlarından elde ettiği gayri safi geliri (.....) Euro'dur ve TL karşılığı TCMB 2009 yılı Euro-TL ortalama satış kuru ile çarpılarak elde edilmiştir.